

«HTMLDA WEB SAHIFALAR YARATISH» MAVZUSINI O'QITISH METODIKASI

METHODOLOGY OF TEACHING THE TOPIC "CREATING WEB PAGES IN HTML"

МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ТЕМЫ «СОЗДАНИЕ ВЕБ-СТРАНИЦ В HTML»

*Mamatova Zilolaxon Xabibulloxonovna, Farg'ona davlat universiteti dotsenti,
pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)*

*Xabibullayev Asrorbek Xayotjon o'g'li, Farg'ona davlat universiteti Fizika-
matematika fakulteti Amaliy matematika yo'nalishi 4-bosqich talabasi*

Annotatsiya: Ush maqola HTMLda web sahifalar mavzusini o'quv metodikasini tekshirish ko'rib chiqadi. Maqolada o'qitish usullari, metodlari va texnologiyalari. Ushbu, HTMLda web sahifalar maqolalar mavzusini o'quv metodikasi ko'rib chiqiladi.

Аннотация: В данной статье рассматривается методика обучения веб-страницам в HTML. В статье рассматриваются методы, методы и технологии обучения. Рассматривается метод обучения статей на веб-страницах в HTML.

Abstract: This article reviews the methodology of teaching the topic of web pages in HTML. The article discusses teaching methods, techniques and technologies. This article reviews the methodology of teaching the topic of web pages in HTML.

Kalit so'zlar: HTML (gipermatnni belgilash tili), Veb-sahifalar, O'qitish metodikasi, Nazariy bilimlar, Amaliy Ko'nikmadan foydalanish, Teglar va Atributlar, CSS (Cascading Style Sheets).

Ключевые слова: HTML (язык гипертекстовой разметки), веб-страницы, методология преподавания, теоретические знания, практическое использование, теги и атрибуты, CSS (каскадные таблицы стилей).

Keywords: HTML (Hypertext Markup Language), Web Pages, Teaching Methodology, Theoretical Knowledge, Practical Use, Tags and Attributes, CSS (Cascading Style Sheets).

Kirish.

HTML (Hightext Markup Language) — web sahifalarni yozish uchun asosiy markup tili. O'quvchilarga HTMLni o'rta olib borish jarayonida o'qituvchilar samarali metodlarni qo'llashi kerak, bu esa o'quvchilarning dasturiy ta'minotini va boshqaruv

ko'inishini rivojlantirishdir. Ushbu metodika HTMLda web sahifalar mavzusini taqdim etishda muhimni ro'l o'ynaydi.

Qisqacha tarixiga nazar tashlaydigan bo'lsak, HTMLga Bernars Lee degan odam 1991-yilda asos solidi, biroq 1995-yilda ishlab chiqilgan "HTML 2.0" HTMLning birinchi standart talqini sifatida qabul qilingan. HTML 4.01 HTML ning HTML ning eng katta versiyasi hisoblanadi va u 1999-yilning oxirida yaratildi. HTML 4.01 versiyasidan biz keng foydalanib kelmoqdamiz, biroq hozirda bizda HTML 4.01 versiya asosida ishlab chiqilgan HTML 5 versiyasi ham bor va unga 2012-yilda asos solingan.

- **Hypertext** (Gipermatn) web sahifalarda boshqasiga bog'lanishni anglatadi. Shuningdek, Web sahifadagi link (yo'llanma)lar ha Hypertext deb ataladi.

- **Markup Language** esa oddiygina "belgilash" degan ma'noni anglatib, bu Web brauzerga matnli kodlar yoki teglar orqali sahifa tuzilishini yozib berishni bildiradi. O'ziga xos tarzda HTML o'z tarkibiy qismlariga kiruvchi heading, paragraf, listlar kabi qismlarni yaxshi tushungan holda kodlarni ham o'z o'rniga to'g'ri tanay olish asosida qo'yib berilishini talab qiladi. Aks holda yaratayotgan web sahifamizda ko'plab xatoliklar va tushunmovchiliklar kelib chiqishi va bu ishlash jarayonimizni anchyin yoki qisman sekinlashtirilishia sabab bo'lishi mumkin.

HTML dokumentda dastlabki ish

Quyidagi misolda berilgan HTML dokumenti kodlari bu HTML ning eng oddiy formasi hisoblanadi:

```
<!Doctype html>
<html>
  <head>
    <title>Bu hujjatning sarlavha qismi</title>
  </head>
  <body>
    <h1>Bu boshlanishi</h1>
    <p>Mazkur qism hujjatimizning ichki asosiy qismi bo'lib, bu yerda hujjatning
asosiy tuzilishi joylashadi. ....</p>
  </body>
</html>
```

Mazkur kodni o'zingiz xohlagan matn muharririda yozganingizdan so'ng uni *test.html* nomi bilan saqlab oling. So'ngra, saqlangan hujjatni birorta web brauzerda ochib ko'ring. Masalan: Google Chrome, Internet Explorer, Firefox va boshq. U quyidagi natijani berishi kerak:

Avvalroq aytganimdek, HTML – bu belgilash tili va uning tarkibi ko'p turdagi teglardan tashkil topgan. Ushbu teglar burchakli tasmalar (slesh deyiladi) ichida yoziladi: `<Teg nomi>`. Ba'zi tegardan tashqari barcha teglar o'zining yopiluvchi teglari ham bo'lishini talab qiladi. Masalan, `<html>` o'zining yopiluvchi tegi `</html>` bilan, `<body>` o'zining yopiluvchi tegi `</body>` bilan.

Yuqorida misoldagi HTML hujjatda quyidagi teglardan foydalanilgan:

Teg	Ta'rifi
<code><!DOCTYPE...></code>	Bu teg hujjat turi va HTML versiyasini aniqlab keladi
<code><html></code>	Bu teg HTML hujjatining boshlanganligini anglatadi va u <code><head></code> <code></head></code> va hujjat tanasi hisoblanmish <code><body></code> <code></body></code> teglarini o'z ichiga oladi
<code><head></code>	Bu teg hujjatning boshi hisoblanadi va <code><title></code> <code><link></code> kabi boshqa HTML teglarini o'z ichida saqlaydi
<code><title></code>	<code><title></code> tegi <code><head></code> tegining ichida kelib, hujjat sarlavhasini aniqlab kelish uchun xizmat qiladi.
<code><body></code>	Bu teg hujjatning tanasi hisoblanadi va <code><h1></code> <code><div></code> <code><p></code> kabi boshqa HTML teglarini o'z ichida saqlaydi
<code><h1></code>	Bu teg matn boshlanishi va boshlang'ich nuqtalarda foydalaniladi
<code><p></code>	Bu teg paragraph, so'z boshi ma'nolarida keladi.

HTML ni o'rganish uchun siz turli xil teglarni o'rganishingiz va matnli hujjatlarda

foydalanayotganda ulardan qanday foydalanish kerakligini tushunishingiz kerak bo'ladi. HTML ni o'rganish jarayoni faqatgina turli teglardan foydalanishni

bilish va ularni matn yoki suratlar orqali web sahifalar yaratganda formatlarni to'g'ri joylashtira olish bilan amalga oshiriladi.

«HTMLda Web sahifalar yaratish» mavzusini o'qitish metodikasi maqsadi bir nechta bo'lib bular:

- Nazariy Bilimlarni Mustahkamlash: O'quvchilarga HTML nima materiallar, uning vositalari va web sahifalaridagi o'rni haqida kuzatish va HTML teglarining tuzilishi, sozlash va atributlar bilan qanday ishlashni o'rganish
- Amaliy ko'nikmalarbni rivojlantirish: O'quvchilarga HTML kodini va sahifalarni qayta ko'rishni berish va amaliyot orqali o'z bilimlarini bilishga undash
- Dizayn va estetikani o'rganish: O'quvchilarga CSS yordamida HTML sahifalarini qanday qilib estetik jihatdan bezatishni o'rgatish, mobil va boshqa qurilmalarda sahifalarning moslashuvchanligini ta'minlash usullarini o'rganish.
- Muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirish: O'quvchilarni HTML kodida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolarni aniqlash va hal qilishga o'rgatish. O'z g'oyalarini amalga oshirishga undash va muammolarni innovatsion tarzda hal qilishga rag'batlantirish.
- O'zaro o'rganish va hamkorlik: O'quvchilarni kichik guruhlarda ishlashga undash, o'zaro fikr almashish, hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish, bir-birining ishlarini baholashga rag'batlantirish va o'zaro o'rganishni rag'batlantirish.
- O'z-o'zini Baholash Va Tahlil: O'quvchilarga o'z bilimlarini va ko'nikmalarini baholash imkoniyatini berish, bu ularga o'z ustida ishlashda yordam beradi. O'quvchilar o'z ishlarini to'plab, portfel shakllantirishlari, bu ularga o'z yutuqlarini ko'rish imkonini beradi.

HTMLda web sahifalar yaratish mavzusida muammoli metodni qo'llash:

Muammoli metod o'quvchilarga muammolarni hal qilishni o'rganishda yordam beradi.

Bu jarayonda o'quvchilar real hayotdagi muammolarni yechishga harakat qilishadi.

Quyida ushbu metodni qanday qo'llash mumkinligi ko'rsatilgan.

➤ **Mavzuni Tanlash**

Muammo: O'quvchilarga beriladigan masala — "Sizning shahringiz haqida ma'lumot beruvchi web sahifa yarating."

➤ **O'quvchilarni Guruhlarga Bo'lish**

O'quvchilarni kichik guruhlariga bo'lish. Har bir guruhga 3-4 nafar o'quvchi kiritiladi. Bu guruhlar birgalikda ishlaydi va muammoni hal qiladi.

➤ **Muammoni Ta'riflash**

Har bir guruhga quyidagi talablar beriladi:

- Sahifada shahar haqida qisqacha ma'lumot (tarix, aholi soni, asosiy diqqatga sazovor joylar).

- Rasm va havolalar qo'shilishi kerak.
- Sahifa dizayni qulay va estetik ko'rinishda bo'lishi kerak

➤ **Resurslarni Berish**

O'quvchilarga quyidagi resurslar taqdim etiladi:

- HTML asoslari va teglar haqida ma'lumot (slyaydlar yoki qo'llanma).
- CSS orqali dizayn berish bo'yicha ko'rsatmalar.
- Internetda mavjud manbalar (rasmlar uchun).

➤ **Amaliyot Boshlanishi**

- **Kod Yozish:** Har bir guruh o'z sahifasini yaratishga kirishadi. Ular HTML va CSS kodini yozishadi, o'zaro fikr almashishadi va muammolarni hal qilishadi.
- **Muammolarni Hal Qilish:** Agar guruhda muammolar yuzaga kelsa (masalan, sahifa to'g'ri ko'rinmasa yoki rasm joylamasa), o'quvchilar birgalikda yechim izlashadi.

➤ **Taqdimot**

Har bir guruh o'z ishini taqdim etadi. Taqdimot davomida ular quyidagi savollarga javob berishi kerak:

- Sahifani yaratishda qanday muammolarga duch keldingiz?
- Qanday yechimlar topdingiz?
- O'z ishingizdan qoniqasizmi? Nima uchun?

➤ **O'zaro Baholash**

O'quvchilar bir-birining ishlarini baholaydi va fikr bildiradi. Bu jarayon o'zaro o'rganishni rag'batlantiradi va konstruktiv fikr almashish imkonini yaratadi.

➤ **Yakuniy Baholash**

O'qituvchi guruhlarining ishlarini baholaydi va har bir guruhning erishgan natijalarini va muammolarni hal qilishdagi faoliyatini tahlil qiladi.

Muommoli metod orqali HTMLda web sahifalar yaratish mavzusini o'qitish o'quvchilarga amaliy ko'nikmalarni rivojlantirish va ijodkorlikni rag'batlantirishga yordam beradi. Bu metod o'quvchilarni muammolarni hal qilishda faol ishtirok etishga undaydi va ularning o'z bilimlarini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Xulosa

HTMLda web sahifalar yaratishni o'rgatish jarayoni interaktiv, amaliy va nazariy jihatlarini o'z ichiga olishi kerak. O'quvchilarga kod yozishni o'rgatish, ularning ijodkorligini rivojlantirish va mustaqil ishlash ko'nikmalarini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu metodika orqali talabalar HTMLni o'zlashtirib, ular uchun kelajakda foydali bo'ladigan ko'nikmalarni egallaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Jon Duckett— **"HTML and CSS: Design and Build Websites"**

2. Jennifer Niederst Robbins — **"Learning Web Design: A Beginner's Guide to HTML, CSS, JavaScript, and Web Graphics"**
3. Elizabeth Castro va Bruce Hyslop — **"HTML & CSS: Visual QuickStart Guide"**.
4. <https://poe.com/chat/3t4joao3omnylk0bmur>